

PROTOKÓŁ KONTROLI

**Urzędu Gminy w Różaniu ul. Plac Obrońców Różana 4 (kod 06-230)
pow. makowski woj. mazowieckie zwanego dalej "Urzędem" lub „Gminą”**

Numer w systemie identyfikacji podmiotów gospodarki narodowej (REGON):
000529829.

[Dowód: akta kontroli str. 131]

Burmistrzem Gminy od dnia 10 listopada 2002 r. do chwili obecnej jest Pan Jerzy Kazimierz Parciński.

[Dowód: akta kontroli str. 3]

Sekretarzem Gminy od dnia 30 czerwca 2003 r. do chwili obecnej jest Pani Rozalia Barbara Gawianowska powołana na to stanowisko Uchwałą Nr VII/43/2003 Rady Gminy Różan z dnia 30 czerwca 2003 r.

[Dowód: akta kontroli str. 5-7]

Za sprawy związane m.in. z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych odpowiedzialna jest Pani Wiesława Olkowska, zatrudniona od dnia 1 czerwca 2003 r. do chwili obecnej na stanowisku inspektora do spraw oświaty, kultury, zdrowia i działalności gospodarczej.

[Dowód: akta kontroli str. 17-21]

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Różaniu w okresie od dnia 1 kwietnia 1999 r. do dnia 15 czerwca 2006 r. była Pani Elżbieta Sowa. Od dnia 16 czerwca 2006 r. do chwili obecnej pełniącą obowiązki kierownika tego Ośrodka jest Pani Bożena Świtalska.

[Dowód: akta kontroli str. 8-16]

Przedmiotem kontroli była realizacja zadań Gminy w zakresie systemu przeciwdziałania zjawiskom patologii w szkołach i placówkach oświatowych w latach 2004 – 2006 (I półrocze).

Kontrolę przeprowadzili kontrolerzy z Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli:

- 1) Maksymilian Michał Tuz - doradca ekonomiczny na podstawie upoważnienia do kontroli nr 052720 z dnia 17 lipca 2006 roku w okresie od dnia 17 lipca 2006 r. do dnia 28 lipca 2006 roku.
- 2) Irena Wilczyńska - specjalista kontroli państwowej na podstawie upoważnienia do kontroli nr 052715 z dnia 17 lipca 2006 roku w okresie od dnia 17 lipca 2006 r. do dnia 4 sierpnia 2006 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

Używane w protokole kontroli określenia oznaczają:

1. Ustawa o systemie oświaty - ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572, ze zm.).

2. Ustawa o pomocy społecznej, ustawę z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414 ze zm.).
3. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. nr 179, poz. 1485 ze zm.).
4. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 ze zm.).

W toku kontroli ustalono co następuje:

I. Zakres zadań oświatowych realizowanych przez Gminę w latach 2004-2006 (I półrocze)

1.1. *Warunki organizacyjne i finansowe szkół prowadzonych przez Gminę oraz współdziałanie w tym zakresie z kuratorem oświaty sprawującym nadzór pedagogiczny nad działalnością tych szkół.*

Do zadań własnych gmin należy m.in. zakładanie i prowadzenie szkół podstawowych oraz gimnazjów (art. 5 ust. 5 ustawy o systemie oświaty). W art. 5 ust. 7 powołanej ustawy podano m.in., że organ prowadzący szkołę odpowiada za jej działalność. Do zadań tego organu należy m.in. zapewnienie warunków działania szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki (art. 5 ust. 7 pkt 1 tejże ustawy) oraz wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych (art. 5 ust. 7 pkt 4 powołanej ustawy).

Wybrane dane z tego zakresu zestawiono w tabeli poniżej:

Tabela nr 1 - Wykaz szkół, stan zatrudnienia psychologów oraz liczba dzieci uczęszczających do szkół w Gminie Różan w latach szkolnych 2004/2005 i 2005/2006.

Lp.	Nazwa jednostki oświatowej	r. szk. 2004/2005			r. szk. 2005/2006		
		Liczba dzieci	Liczba zatrudnionych pedagogów	Liczba zatrudnionych psychologów	Liczba dzieci	Liczba zatrudnionych pedagogów	Liczba zatrudnionych psychologów
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa	319	1	-	289	1	-
2.	Szkoła Filialna (SP) w Zakuziu	20	-	-	19	-	-
3.	Publiczne Gimnazjum	222	1	-	240	1	-
Razem:		561	2	-	548	2	-

Z danych zawartych w tabeli wynika m.in., że:

- w roku szkolnym 2004/2005 do szkół prowadzonych przez Gminę uczęszczało ogółem 561 uczniów, w tym: 339 do szkół podstawowych i 222 uczniów do gimnazjum,
- w roku szkolnym 2005/2006 do szkół prowadzonych przez Gminę uczęszczało ogółem 548 uczniów, tj. o 2,3% mniej niż w roku poprzednim,

w tym 308 uczniów uczęszczało do szkół podstawowych i 240 do gimnazjum.

Na podstawie arkuszy organizacyjnych dla szkół prowadzonych przez Gminę na rok szkolny 2004/2005 i 2005/2006 ustalono, że w każdym z tych okresów zarówno szkoła podstawowa jak i gimnazjum zatrudniały po jednym pedagogu szkolnym w wymiarze 1 etatu (po 20 godz. tygodniowo).

Zasięg i formy organizacyjne pomocy psychologiczno– pedagogicznej dla uczniów szkół prowadzonych przez Gminę w latach szkolnych 2004/2005 i 2005/2006 (sporządzone na podstawie danych zawartych w arkuszach organizacyjnych szkół) zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela nr 2

Lp.	Formy organizacyjne pomocy psychologiczno - pedagogicznej	r. szk. 2004/2005	r. szk. 2005/2006
		Liczba godzin	Liczba godzin
1.	Zajęcia dydaktyczno - wychowawcze	8	7
2.	Zajęć specjalistycznych: - korekcyjno – kompensacyjnych - logopedycznych - socjoterapeutycznych - reedukacyjnych - innych o charakterze terapeutycznym (świetlica socjoterapeutyczna)	9 20 - 2 24	4 20 - 2 24
3.	Klas wyrównawczych ¹	-	-
4.	Klas terapeutycznych ²	-	-
5.	Zajęcia psychoedukacyjne dla uczniów	-	-
6.	Zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców	-	-
7.	Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu	-	-
8.	Porady dla uczniów	-	-
9.	Porady, konsultacje i warsztaty dla rodziców i nauczycieli	-	-
Razem:		55	50

Z danych zawartych w tabeli wynika m.in., że w latach szkolnych 2004/2005 i 2005/2006 Gmina finansowała po 4 rodzaje zajęć specjalistycznych dla uczniów uczęszczających do szkół:

- korekcyjno – kompensacyjne w wymiarze 9 godzin tygodniowo (w roku szkolnym 2005/2006 z uwagi na mniejszą liczbę dzieci wymagających tej formy pomocy w wymiarze 4 godzin tygodniowo),
- logopedyczne w wymiarze 20 godzin tygodniowo,
- reedukacyjne w wymiarze 2 godzin tygodniowo,

¹ Klas wyrównawczych nie organizuje się w szkołach ponadgimnazjalnych, ponadpodstawowych oraz w szkołach specjalnych (§ 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach Dz. U. Nr 11, poz. 114).

² Klas terapeutycznych nie organizuje się w szkołach specjalnych (§ 5 ust. 4 rozporządzenia przywołanego w przypisie 1).

- świetlica socjoterapeutyczna w wymiarze 24 godzin tygodniowo. W roku 2004 uczęszczało na zajęcia 19 dzieci zaś w roku 2005 – 17 dzieci.

Ogółem, w roku szkolnym 2004/2005 i 2005/2006 z budżetu Gminy sfinansowano realizację wymienionych wyżej form pomocy psychologiczno – pedagogicznej w wymiarze tygodniowym wynoszącym odpowiednio 55 i 50 godzin, tj. o 9,1% mniejszym niż w roku szkolnym 2004/2005.

Poza wyżej wymienionymi formami pomocy psychologiczno – pedagogicznej w latach 2004 – 2006 (I półrocze) z budżetu Gminy sfinansowano dla dzieci i młodzieży różne inne zajęcia (w tym pozalekcyjne). Dane z tego zakresu zestawiono w tabeli poniżej:

Tabela nr 3

Lp.	Rodzaj zajęć	r. szkolny 2004/2005	r. szkolny 2005/2006
		Liczba godzin	Liczba godzin
1.	Zajęcia sportowo – rekreacyjne	15	-
2.	Koła zainteresowań	10	12
3.	Świetlica szkolna	92	91
4.	Ścieżki edukacyjne (wychowanie w rodzinie dla klas V i VI).	3	2
Razem:		120	105

Z danych zawartych w tabeli wynika m.in., że:

- w roku szkolnym 2004/2005 Gmina sfinansowała ze środków budżetowych organizację następujących zajęć pozalekcyjnych:
  - sportowo – rekreacyjne w wymiarze 15 godzin tygodniowo,
  - koła zainteresowań (różne) w wymiarze 10 godzin tygodniowo.

Ponadto w roku szkolnym 2004/2005 w wymiarze 10 godzin, a w roku szkolnym 2005/2006 w wymiarze 16 godzin tygodniowo Gmina sfinansowała dodatkowo (poza szkolnym planem nauczania) zajęcia w zakresie nauki języka angielskiego.

Ustalenie liczby dzieci objętych wyszczególnionymi wyżej formami pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych nie było możliwe z uwagi na fakt, że Gmina nie dysponowała danymi w tym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. 23-90]

Wyjaśniając, w jaki sposób Gmina realizowała w latach 2004-2006 (I półrocze) zadania w zakresie przeciwdziałania patologiom występującym na jej terenie nie posiadając danych liczbowych dotyczących poszczególnych jej przejawów oraz jaka była w ocenie Gminy ich efektywność Pan Jerzy Parciński podał, co następuje:

„Gmina bezpośrednio nie dokonywała rozpoznawania środowiskowego w zakresie występujących na jej terenie zjawisk patologicznych, niemniej jednak zobowiązała, w oparciu o plan pracy Rady Miejskiej w Różaniu, dyrektorów szkół i miejscowego posterunku policji, do składania okresowych informacji na temat problemów dydaktyczno – wychowawczych (ksero informacji, lata 2004-2006, w załączeniu).

W zakresie zapobiegania zjawiskom patologii w latach 2004-2006 (I półrocze) corocznie był opracowywany Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ze względu na wpływ wielu czynników na skuteczność podejmowanych działań w zakresie zwalczania patologii wśród dzieci i młodzieży trudno jednoznacznie określić ich wymierną efektywność'.

[Dowód: akta kontroli str. 302 i 305-323]

1.2. Pośrednia i bezpośrednia pomoc materialna dla uczniów.

Na podstawie dokumentacji finansowo księgowej ustalono, że w latach 2004-2006 (I półrocze) Gmina świadczyła z budżetu bezpośrednią pomoc materialną dla dzieci i młodzieży w formie stypendiów i wyprawek szkolnych oraz dopłat do organizowanych przez siebie różnych form wypoczynku dla tej grupy osób zarówno letniego jak i zimowego. Ze środków publicznych finansowała również zakup pomocy dydaktycznych oraz wyposażenia dla prowadzonych przez siebie 3 szkół (Publicznej Szkoły Podstawowej, Filii tej szkoły i Publicznego Gimnazjum). Wybrane dane z tego zakresu zestawiono w tabelach nr 4, 5 i 6 poniżej:

Tabela nr 4 – Pomoc materialna Gminy (pośrednia i bezpośrednia) dla dzieci i młodzieży w roku 2004 (w zł)

Jednostka	Budżet gminy ogółem (wykonanie)	Wydatki szkoły ogółem [3:2]	Stypendia [4:2]	Wyprawki szkolne [5:2]	Pomoc dydaktyczne [6:2]	Wyposażenie szkoły [7:2]	Dopłaty do wypoczynku (liczba osób)
1	2	3	4	5	6	7	8
Publiczna Szkoła Podstawowa	13.869.496	1.787.789 [12,89%]	-	1.951 [0,01%]	5.988 [0,04%]	24.140 [0,17%]	137.748 [0,99%] dla 216 osób
Filia Publicznej Szkoły Podstawowej		108.592 [0,78%]	-	-	-	-	
Publiczne Gimnazjum		953.290 [6,87%]	-	-	29.051 [0,2%]	21.146 [0,15%]	
Razem:	13.869.496	2.849.671	-	1.951	35.039	45.286	137.748

Z danych zawartych w tabeli wynika m.in., że w 2004 r. Gmina wydatkowała:

- na bezpośrednią pomoc materialną dla dzieci i młodzieży, ogółem kwotę – 139.698 zł (1% wydatków gminy w tym roku), z tego kwotę: 1.951 zł (0,01%) na wyprawki szkolne i 137.748 zł (0,99%) na dopłaty do wypoczynku letniego i zimowego,
- w formie pomocy materialnej pośredniej wydatkowano w tym roku ogółem kwotę – 80.325 zł (0,57% wydatków Gminy w 2004 r.), z tego kwotę: 35.039 zł (0,25%) na zakup pomocy dydaktycznych do szkół oraz kwotę – 45.286 zł (0,32%) na wydatki związane z zakupem wyposażenia dla szkół,
- wydatki związane z prowadzeniem szkół w 2004 r. zamknęły się ogółem kwotą – 2.849.671 zł, co stanowiło 20,5% wszystkich wydatków Gminy w tym roku.

Tabela nr 5 – Pomoc materialna Gminy (pośrednia i bezpośrednia) dla dzieci i młodzieży w roku 2005 (w zł)